

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ TUYẾT

**QUẢN LÝ NGÂN SÁCH
CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Đình Thiên

Thái Nguyên - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan những rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, ngày 24 tháng 5 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Tuyết

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của nhiều đơn vị, tổ chức và cá nhân. Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới **PGS.TS. Trần Đình Thiên** - người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thiện luận văn.

Tôi trân trọng cảm ơn phòng Quản lý Đào tạo sau đại học, Trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên; Các thầy cô giáo bộ môn trong các khoa của Nhà trường; Các thầy cô giáo trong Hội đồng bảo vệ đề cương luận văn, những người đã trang bị cho tôi những kiến thức quý báu và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp và các đơn vị đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu của luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái nguyên, ngày 24 tháng 5 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Tuyết

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận văn	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC VÀ QUẢN LÝ NGÂN SÁCH CỦA ĐẢNG	5
1.1. Quản lý ngân sách nhà nước	6
1.1.1. Những vấn đề lý luận chung về Ngân sách nhà nước.....	6
1.1.2. Cơ cấu NSNN	9
1.1.3. Nội dung thu, chi Ngân sách nhà nước.....	9
1.1.4. Hệ thống Ngân sách nhà nước	10
1.1.5. Phân cấp quản lý NSNN	11
1.2. Quản lý ngân sách của Đảng.....	12
1.2.1. Những căn cứ; những vấn đề chung về quản lý ngân sách của Đảng.....	12
1.2.2. Những quy định cụ thể về quản lý NS của Đảng.....	14
1.2.3. Tổ chức thực hiện	23
1.3. Kinh nghiệm quản lý NSNN Việt Nam	24
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần nghiên cứu.....	26
2.2. Phương pháp nghiên cứu	26
2.2.1. Phương pháp chọn địa điểm nghiên cứu.....	26
2.2.2. Thu thập số liệu.....	27
2.2.3. Phương pháp phân tích	33
2.2.4. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	35
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NGÂN SÁCH CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH	37

3.1. Khái quát một số nét về Quảng Ninh ảnh hưởng đến công tác quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh.....	37
3.1.1. Điều kiện tự nhiên của tỉnh Quảng Ninh	37
3.1.2. Điều kiện kinh tế của tỉnh Quảng Ninh	37
3.1.3. Cơ chế chính sách phân cấp quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh.....	39
3.1.4. Đánh giá thuận lợi, khó khăn trong công tác quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh.....	40
3.2. Thực trạng quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh.....	41
3.2.1. Đặc điểm, tình hình của Đảng bộ tỉnh	42
3.2.2. Khái quát kết quả thực hiện nhiệm vụ chính trị và công tác xây dựng Đảng của Đảng bộ tỉnh	45
3.2.3. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh.....	46
3.2.4. Đánh giá tình hình quản lý thu ngân sách của Đảng bộ tỉnh	48
3.2.5. Đánh giá tình hình quản lý chi ngân sách của Đảng bộ tỉnh	50
3.2.6. Tình hình phân cấp quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh	53
3.2.7. Kết quả quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh.....	58
3.3. Đánh giá chung về quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh	61
3.3.1. Những kết quả đạt được.....	61
3.3.2. Những hạn chế và nguyên nhân.....	63
Chương 4. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ NGÂN SÁCH CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH QUẢNG NINH	66
4.1. Những quan điểm tăng cường quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh	66
4.1.1. Bảo đảm tính thống nhất của hệ thống quản lý và phát huy tính chủ động, năng động, sáng tạo trong quản lý ngân sách của Đảng các cấp.....	66
4.1.2. Bảo đảm hiệu quả kinh tế - xã hội cao trong sử dụng ngân sách của Đảng.....	68
4.1.3. Bảo đảm sự rõ ràng, minh bạch và sự công bằng.....	68
4.2. Định hướng, mục tiêu tăng cường quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh.....	69
4.2.1. Định hướng tăng cường quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh	69
4.2.2. Mục tiêu tăng cường quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh	70
4.3. Giải pháp tăng cường quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh	70
4.3.1. Giải pháp về thu ngân sách của Đảng bộ tỉnh.....	70
4.3.2. Giải pháp về quản lý chi ngân sách của Đảng bộ tỉnh:.....	71
4.3.3. Giải pháp về phân cấp ngân sách của Đảng bộ tỉnh	73
4.3.4. Giải pháp về nâng cao chất lượng công tác lập, chấp hành và quyết toán ngân sách của Đảng	73
4.3.5. Một số giải pháp khác	75

4.4. Kiến nghị.....	79
4.3.1. Kiến nghị đối với Trung ương	79
4.3.2. Kiến nghị đối với Tỉnh.....	79
KẾT LUẬN	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	84

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

NSTW	: Ngân sách Trung ương
NSDP	: Ngân sách địa phương
NSNN	: Ngân sách nhà nước
NS	: Ngân sách
NSĐ	: Ngân sách của Đảng (viết tắt là Ngân sách Đảng-NSĐ)
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
XDCB	: Xây dựng cơ bản
GDP	: Tổng sản phẩm quốc nội
USD	: Đô la Mỹ
UBND	: Ủy ban nhân dân
HĐND	: Hội đồng nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa
DT	: Dự toán
HCSN	: Hành chính sự nghiệp
DNNN	: Doanh nghiệp nhà nước
DAĐT	: Dự án đầu tư

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1: Số đơn vị điều tra theo loại hình đơn vị dự toán	30
Bảng 2.2: Điều tra số thu, nộp Đảng phí theo loại hình Đảng bộ	31
Bảng 3.1: Số lượng đơn vị dự toán và cán bộ làm công tác thu, chi NS của Đảng trực thuộc Đảng bộ tỉnh.....	43
Bảng 3.2: Số xã, phường, thị trấn và số cán bộ trực tiếp làm công tác thu, chi NS của Đảng thuộc Đảng bộ cấp huyện.....	44
Bảng 3.3: Kết quả thu ngân sách của Đảng ở cấp tỉnh từ năm 2010 - 2012.....	48
Bảng 3.4: Kết quả thu ngân sách của Đảng ở cấp huyện từ năm 2010 - 2012	49
Bảng 3.5: Kết quả chi ngân sách của Đảng ở cấp tỉnh từ năm 2010 - 2012	50
Bảng 3.6: Kết quả chi ngân sách của Đảng ở cấp huyện từ năm 2010 - 2012	51
Bảng 3.7: Tổng hợp kết quả điều tra ảnh hưởng của các yếu tố.....	59
đến công tác quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh	59
Bảng 3.8: Tổng hợp chung mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh	59
Bảng 3.9: Tổng hợp các ý kiến của người làm công tác kế toán, công tác quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh	60
Bảng 3.10: Tổng hợp các ý kiến nhu cầu về quản lý ngân sách của Đảng bộ tỉnh...	61

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Sơ đồ mô hình tổ chức bộ máy của Đảng bộ tỉnh	42
--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Tăng cường quản lý ngân sách Nhà nước (NSNN) là vấn đề mang tính chiến lược của các quốc gia. Từ lâu Đảng và Nhà nước ta đã luôn có phương hướng và mục tiêu tăng cường quản lý NSNN phù hợp với từng giai đoạn, đặc biệt vấn đề đó đã được thể hiện ngày càng rõ hơn trong các nghị quyết và chính sách của thời kỳ đổi mới.

Tăng cường quản lý NSNN là một phạm trù khoa học, nó biểu hiện năng lực tổ chức quản lý và trình độ của nền kinh tế - xã hội ở từng địa phương và cả nước, là nội dung quan trọng của chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia. Trong sự nghiệp đổi mới hiện nay, vấn đề này lại càng có tầm quan trọng đặc biệt đối với Việt Nam.

Ngân sách nhà nước là công cụ để Đảng và Nhà nước thực hiện đường lối đổi mới và phát triển kinh tế ở nước ta, cũng như xây dựng một nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Vì vậy, muốn quản lý NSNN một cách hiệu quả thì nhà nước cần phải từng bước đổi mới và hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách kinh tế nói chung và cơ chế quản lý tài chính nói riêng để thống nhất nền tài chính quốc gia, nâng cao tính chủ động và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong việc quản lý và sử dụng NSNN; củng cố kỷ luật tài chính, khai thác tốt nội lực, đa dạng hoá nguồn vốn xã hội cho đầu tư, phát triển; sử dụng kinh phí tiết kiệm, hiệu quả nguồn vốn và tài sản của Nhà nước; tăng tích lũy xã hội, mở rộng việc phát triển của nền kinh tế thị trường đúng định hướng xã hội chủ nghĩa với mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Để công tác quản lý, sử dụng NSNN ngày càng hiệu quả, đáp ứng được yêu cầu phát triển của đất nước trong tình hình mới, đồng thời thực hiện nghiêm túc Luật NSNN. Tỉnh Quảng Ninh cũng như các tỉnh thành trong cả nước luôn xác định NSNN là công cụ để các cấp ủy, chính quyền địa phương chỉ đạo, điều hành các cơ quan, đơn vị, các huyện, thị, thành ủy, các ngành... trong tỉnh thực hiện nhiệm vụ chính trị của đơn vị, của ngành, gắn với vai trò, trách nhiệm, quyền hạn của mình

trong quá trình phát triển kinh tế, xã hội, bảo vệ vững chắc an ninh, quốc phòng, biên giới, hải đảo của tỉnh. Trong thực tiễn, công tác quản lý ngân sách không thể thiếu việc nghiên cứu, tổng kết, đánh giá, điều tra tình hình thực hiện ngân sách qua từng năm, từng giai đoạn, từng thời kỳ khác nhau, để kịp thời điều chỉnh, phân bổ, giao dự toán ngân sách cho mỗi ngành, địa phương, đơn vị thực hiện nhiệm vụ chính trị của mình sao cho phù hợp với những điều kiện, hoàn cảnh, nguồn lực cụ thể để thay đổi định hướng, quan điểm phát triển kinh tế xã hội của tỉnh trong từng thời kỳ ổn định ngân sách và trong chiến lược dài hạn của tỉnh theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ lần thứ XIII của tỉnh Quảng Ninh.

Đảng bộ Tỉnh Quảng Ninh có **19** đảng bộ trực thuộc, gồm (04 thành uỷ, 1 thị uỷ, 9 huyện uỷ và 5 đảng uỷ trực thuộc); với **773** tổ chức cơ sở đảng, **4.990** chi bộ trực thuộc Đảng bộ cơ sở và **82.300** đảng viên (*số liệu đến 31/12/2012; nguồn Văn phòng Tỉnh uỷ Quảng Ninh*). Công tác quản lý, sử dụng ngân sách của đảng (tên viết tắt: Ngân sách Đảng - NSĐ) của Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh thời gian qua được thực hiện khá tốt và nề nếp từ công tác chỉ đạo, điều hành, định hướng phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh; Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đã bám sát chương trình, kế hoạch, nhiệm vụ của tỉnh chỉ đạo quyết liệt các cấp, các ngành, các địa phương triển khai thực hiện tốt nhiệm vụ đề ra; thực hiện nghiêm túc các Chỉ thị, Nghị quyết của Trung ương Đảng, của Chính phủ và các Bộ, Ban, ngành Trung ương áp dụng đối tỉnh Quảng Ninh. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của suy thoái kinh tế thế giới cùng với những khó khăn của đất nước nói chung cũng như tỉnh Quảng Ninh nói riêng đã ảnh hưởng không nhỏ đến tình hình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh những năm qua và những năm tiếp theo. Vì vậy quá trình quản lý, khai thác nguồn thu, nhiệm vụ chi NSĐ của Đảng bộ tỉnh cũng bị ảnh hưởng rất lớn; cơ chế phân cấp quản lý NSĐ, tổ chức, bộ máy quản lý NSĐ, các tiêu chuẩn, định mức, chế độ chi tiêu phục vụ hoạt động của các cấp ủy đảng,... vẫn còn tồn tại một số vấn đề đang dần được củng cố và hoàn thiện. Bên cạnh đó, các yếu tố và điều kiện mới có tác động thuận lợi đến sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương trong thời gian tới thì vấn đề quản lý NSNN, quản lý NSĐ trên địa bàn được đặt ra với tầm quan trọng đặc biệt và có tính cấp bách.